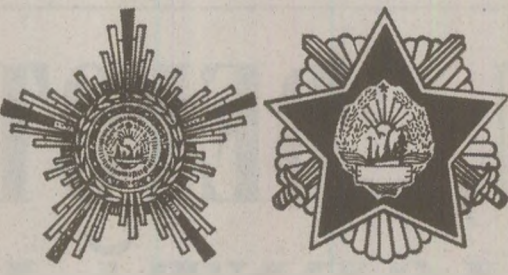

Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 173

Vineri, 24 iulie 2009 - Luni, 24 iulie 1989

DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

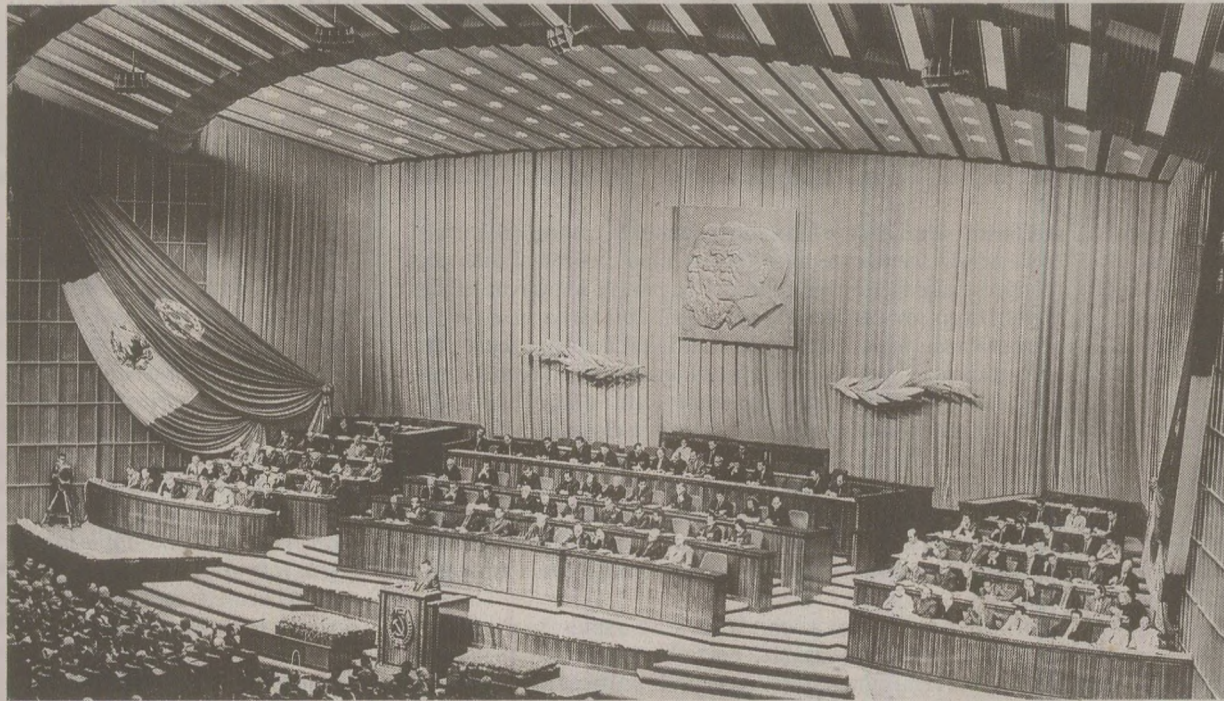
Zi aniversară: 24 de ani de la Congresul ce-a consfințit complotul „alegerii” lui Ceaușescu

La 24 iulie 1989, presa tipărită a ieșit „la roșu” ca la marile sărbători. Se sărbătorea 24 de ani de la ultima zi a Congresului al IX-lea al PCR care confirmase înscăunarea lui Ceaușescu. „Evenimentul de excepțională însemnătate în viața partidului, a întregii națiuni” - cum titra ziarul - fusese în realitate un complot. La originea lui s-a aflat prietenia dintre Elena și Nicolae Ceaușescu cu soții Marta și Alexandru Drăghici.

Actul 1: Dej l-a desemnat succesor pe Apostol

Povestea morții lui Gheorghiu-Dej e și ea incurcată. Înainte de deces (19 martie 1965) apucase însă să-l desemneze ca succesor al său pe Gheorghiu Apostol. În 1991, nenorocitul candidat mi-a relatat astfel momentul: „Înainte de a muri (Dej, n.r.), l-a indicat lui Maurer să discute și să hotărască problema conducerii partidului. Dorea să știe dacă s-a ținut seama sau nu de bunurile lui sau nu. Maurer a trecut la acțiune în sensul celor discutate cu Dej. (...) Am fost chemat în biroul său de la Consiliul de Miniștri, unde se afla și Emil Bodnăraș. Maurer mi-a comunicat discuția cu Dej și dorința acestuia ca subsemnatul să fie propus pentru a fi ales ca prim-secretar al partidului. A propus ca mai întâi să discutăm la partid această propunere cu Chivu Stoica, Alexandru Drăghici și Nicolae Ceaușescu. De la Guvern erau Maurer, Bodnăraș și cu mine, care în același timp erau membri ai Biroului Politic.”

În paranteză fie spus, ceilalți membri ai Biroului Politic - Borilă și Bodnăraș - fuseseră îndepărtați pe

În anii '80, toate realizările socializmului aveau ca punct de reper Congresul al IX-lea al partidului. Doar venirea lui Ceaușescu la conducere aduse prosperitate, susținea propaganda... FOTO: Arhivele Naționale

motiv că nu sunt români, deși nici un document de partid nu menționa asemenea „prevedere”.

Cu trei zile înainte de moartea lui Dej s-au adunat demnitarii menționați. „S-a așezat Maurer în capul mesei, în dreapta Bodnăraș și subsemnatul, în stânga Ceaușescu, Drăghici și Chivu Stoica”, și-a amintit fotografic scena Apostol.

Actul 2: Se împotrivesc Drăghici și Ceaușescu

Personajul cu rol de intermediere între muribundul Dej și membrii

Biroului Politic fusese primul-ministru Ion Gheorghiu Maurer. În interviul ce mi-l-a acordat în 1995 a adăugat alte amănunte. După spusele sale, îl sfătuipe pe Dej să stea de vorbă cu fiecare dintre membrii Biroului Politic pe tema propunerii Gheorghiu Apostol. „Rând pe rând, membrii Biroului Politic au trecut pe la Dej pe acasă și după câteva zile Dej mi-a spus că lucrurile s-au aranjat, mi-a relatat Maurer. Nici unul nu obiectase la ideea ca Apostol să fie secretar ge-

neral. Atunci am strâns Biroul Politic în calitate ce-o aveam acolo și în cea de președinte al Consiliului de Miniștri, am spus că trebuie să ne gândim la alegerea unui alt secretar general, Dej fiind bolnav, pe moarte. În legătură cu aceasta, am propus să-l promovăm pe Apostol secretar al Biroului Politic al CC al PMR. În momentul decesului lui Dej, din acea funcție putea fi promovată secretar general al CC.

(Continuare în pag. a III-a)

Nicolae Ceaușescu, „devotat, disciplinat, inteligență vie”

Între anii 1948-1949 Nicolae Ceaușescu a trecut, ca toți membrii PMR, prin verificările de partid. Documentele redactate atunci (chestionarul, autobiografia, caracterizările și declarațiile scrise de alți „tovarăși” despre viitorul lider român), au ajuns piese de bază la dosarul de cadre, păstrat la Cancelaria CC al PCR. Aflăm astfel date importante despre activitatea politică a lui Nicolae Ceaușescu până în 1946. În spirit „critic și autocritic”, cum obișnuiau adevărații adepți ai lui Lenin, fostul cismar a notat și bunele și relele. Din mărturiile sale reiese, de pildă, că în anii '50 se distinsese într-o organizație antifascistă, ce avusese în realitate o existență fictivă. „La avasă figurează și câteva „păcate de tinerete”, datorate „lipsei de vigilență”. Ba unii tovarăși de partid îi descoperiseră și lacune pe linie organizatorică. „Am lichidat cu această problemă”, va adnota, în timpul verificărilor, tânărul propulsat în structurile înalte ale partidului.

Vă prezentăm în continuare autobiografia scrisă de Nicolae Ceaușescu și câteva caracterizări ale unor „tovi”. Menționăm că documentele au fost transcrise cu ortografia originală.

Florin MIHAL

Autobiografie

„Ceaușescu Nicolae M-am născut în 1918 la 26 în comuna Școarcești, Jud. Olt. Părinții sunt agricoli și se ocupă cu plugăria, au cam 10 hect. pământ pot fi socotiți mijlocii. Tata a fost liberal. La vârsta de 11

ani am venit la București și am intrat ucenic la cismărie. Ca ucenic am intrat în legătură cu tineretul sindical de pe lângă sindicatul Ciocanul.

În 1933 Noembrie am devenit membru al UTC. În 1934 am fost atras în Comitetul raional din Negru unde am lucrat până în august când am fost dat să muncesc în mișcarea antifascistă. Am făcut parte din Comitetul Național antifascist și în Comitetul Central al tineretului antifascist. Am lucrat cu Matei Socor, Moiseș și alții.

Am fost arestat de mai multe ori în acest timp dar am fost imediat pus în libertate.

În 1935 ianuarie am luat parte la Conferința Comitetului Județean al UTC. După conferință am fost oprit de agentul Gușe la mine s-a găsit chitanța de închiriere a casei unde s-a ținut conferința și un carnet cu unele notițe pe care îl uitase acolo Ofelia Manole și i-l luasem să i-l dau. Am reușit pe drum să fug. În februarie am fost trimis în Oltenița ca instructor. Am lucrat acolo cu Estera Rodosovețki, care era conducătorul Regiunii. După arestarea ei în iulie 1935 am rămas eu cu conducerea regiunii până în decembrie 1935. În decembrie 1935 am fost trimis ca conducător al regiunii Prahova, în ianuarie 1936 am fost arestat, fiind dat de un provocator Olteanu. În proces am fost 19 inși printre care Petre Juba și Tarnovschi Vladimir un polonez. N-am dat nici o declarație privitor la munca mea sau a altora. Procesul s-a judecat la Brașov și am fost condamnat la 2 ani și 6 luni. Închisoarea am executat-o la Doftana.

În iunie - iulie am fost o lună la o școală de cadre împreună cu încă cinci tovi, problema principală care a fost prelucrată a fost Istoria Partidului Bolșevic.

În Noembrie 1939 s-a organizat UTC. Am fost pus în Comitetul Central al UTC împreună cu Tașcă și Miron și mai târziu cu alții.

Am muncit aici până în iulie 1940 când am fost arestat. Arestarea se datorește lipsei de vigilență și de conspirație din partea mea. Eu eram condamnat 3 ani în lipsă și cu toate acestea umblam ziua pe stradă și chiar în diferite case (case, n.r.) compromise.

(Continuare în pag. a II-a)

tana. La Brașov în 1936 am fost încadrat în partid. La Doftana am fost încadrat în celula de partid și am fost pus la diferite munci organizatorice. În 1938 august cu ocazia încercărilor provocatoare am fost sancționat cu o observație pentru lipsă de vigilență. M-am eliberat în decembrie 1938. Am luat imediat legătura cu Popa Emil și cu David Constantin. Am fost dat să lucrez la tineret în Comitetul Județean care se ocupa cu tineretul.

În prim ... am fost dat în Comisia Centrală a Tineretului unde am lucrat cu Tașcă. Am luat parte la conferința din Septembrie 1939 a tineretului unde am făcut raportul asupra problemelor tineretului și mi propus reorganizarea unei organizații revoluționare a tineretului și crearea unui front patriotic al tineretului. Prima propunere a fost însă atunci respinsă de Forș reprezentantului CC al partidului.

În iunie - iulie am fost o lună la o școală de cadre împreună cu încă cinci tovi, problema principală care a fost prelucrată a fost Istoria Partidului Bolșevic.

În Noembrie 1939 s-a organizat UTC. Am fost pus în Comitetul Central al UTC împreună cu Tașcă și Miron și mai târziu cu alții.

Am muncit aici până în iulie 1940 când am fost arestat. Arestarea se datorește lipsei de vigilență și de conspirație din partea mea. Eu eram condamnat 3 ani în lipsă și cu toate acestea umblam ziua pe stradă și chiar în diferite case (case, n.r.) compromise.

În iunie - iulie am fost o lună la o școală de cadre împreună cu încă cinci tovi, problema principală care a fost prelucrată a fost Istoria Partidului Bolșevic.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

24 IULIE

Drum în centru cu Lidia. Peste tot, „răsfățul” mizeriei. Din ce se vede, din ce ni se spune, reiese că „răpa” e foarte aproape. Și totuși, nici un semn al ieșirii din inerție.

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 - martie 1993, Editie îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 731

Nimeni nu ne aștepta. Pustiu plin de durere. Nici măcar Bo (Herlin), prietenul și directorul de la editură. Cel care a răs când i-am comunicat la telefon că Rêne a murit.

Mă despart de Alain în tăcere, de data asta hazardul a făcut să primim locuri separate în avion, să călătorim fiecare cu gândurile lui. Acasă, portarul nostru, Sigurd, care imi dă cheile de la apartament, e rece și distant. Dar ceilalți vecini au trimis un buchet mare de flori cu condoleanțe și Bo (Herlin) a venit imediat de la editură cu un teanc mare de scrisori pentru mine și vestea bună că Rêne, cu o zi înainte de a muri, a plătit chiria până la sfârșitul anului pentru editură și apartamentul nostru.

Apoi Bo, ca un băiat bine crescut, se scuză că a răs la telefon, a fost un rictus nervos, spune el, pentru că unul dintre frații lui a înnebunit brusc și a fost internat.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

În forma fixă a formulorilor aprobate, presa scrisă, radioul și televiziunea au continuat întrecerea în omagierea „marelui erou”. Candidații la admiterea în învățământul superior așteptau înștiințarea reușitei la facultate.

„Tara își omagiază marele erou”

De la asemenea scurt generic până la altele de „trei rânduri pe opt coloane” - precum „Vibrant omagiu ctitorului de geniu al României socialiste, voința fermă a întregului popor ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales la cel de-al XIV-lea Congres în funcția supremă de partid” - presa l-a omagiat pentru aniversarea a 24 de ani de putere. Din asemenea compoziții se subînțelegea că pe Ceaușescu îl aleseră democratic delegații la congresul din iulie 1965. Nicidecum că i-ar fi succedat imediat predecesorului decedat. Înaintașii lui Ceaușescu, la care face trimitere presa, erau exclusiv voievozii medievali, „căzușii” lui 1848, „tribunii Unirii”. Evocarea primului lider comunist Gheorghiu-Dej pare tot atât de nepotrivită ca amintirea ultimului monarh aflat în emigrație.

Poem anonim, declarații nedatate

În lipsă de poeți glorificatori, poemul omagial de pe prima pagină a României Libere e nesemnă. În loc de titlu - portretul oficial al lui Ceaușescu. „În patrie zidim un Ev de aur/ De atunci, din vara cu înalt ecou,/ Un Ev solar cu nume de Erou,/ De strălucit strateg, de Măștră Faur” - e prima strofă. Continuă pe schema „telegamelor oamenilor muncii”, sfârșind astfel: „Eroului să-i multumim fierbinte/ Și să-i urmărim exemplul ne-nfricat./ Noi piscuri de izbândă am urcat/ Cu El, Conducătorul și Părinte./ În mărșă crească România/ Cu Ceaușescu - slava-i și mândria!”

În absența felicitărilor de la „colegii” de peste hotare, același ziar reia pe pagina de externe extrase - nedatate - din presa mondială. Sunt citate, printre altele, ziarul New Voice (Marea Britanie), The Farfax Journal (SUA), Japan Times (Japonia).

(Continuare în pag. a II-a)

Ceaușescu cel Bun

Dumitru Popescu (născut în 1928 la Turnu Măgurele) a absolvit științele economice (1951). A intrat în presă ca redactor la Contemporanul (1950), a fost redactor-șef la Scînteia Tineretului (1956-1960), director general la AGERPRES (1960-1962), redactor-șef la Scînteia (1965-1968) și vreme de șase ani președinte al Consiliului Național al Radioteleviziunii.

A fost membru al CC al PCR pe tot parcursul „epocii Ceaușescu”, membru al CPEX (1969-1989), rector al Academiei „Ștefan Gheorghiu” (1981-1989), condamnat în „lotul CPEX” după prăbușirea regimului.

Responsabilitățile sale au fost legate de coordonarea sectoarelor de propagandă, educație, artă și cultură. De reținut dintre funcțiile deținute: ministru adjunct al Culturii (1962-1965), secretar al CC al PCR cu propagandă (1968-1971), președinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste (echivalentul de azi al Ministerului Culturii, patrimoniului și cultelor) și al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă (1971-1976). Scriitorii și artiștii epocii l-au poreclit „Popescu-Dumnezeu”.

A scris numeroase volume de proză, poezie și eseuri, după 1990 dedicându-se memorialisticii. Reproducăm în cele ce urmează un fragment ce rememorează pregătirea documentelor pentru Congresul al IX-lea al PCR de către colectivul coordonat de Ceaușescu din care făcuse parte și autorul. Titlul ne aparține. (L.B)

Era în vara anului 1965, la Snagov. Acolo se fixase cartierul general al operațiunilor de întocmire a raportului Comitetului Central pentru Congresul al IX-lea (...)

Și iată, aceasta prăpădită, dar fermă punere în lucru a Congresului. Venisem la Snagov cu cățel și purcel, cum se spune. Cu stenodactilografie, bucatărie, chelneri, funcționari de cancelarie, soferi, curieri etc. Ocupasem „Palatul”, până atunci aproape părăsit, amenajându-ne fiecare

câte un birou. Aveam să luăm masa într-o sufragerie improvizată, iar de dormit se stabilise să dormim în vilele de dincolo de lac. Pe unii dintre tovarășii de muncă îi cunoșteam, pe alții nu. Paul Niculescu-Mizil, mulți ani prim-adjunct al Direcției de Propagandă și Cultură, imi fusese, în calitate mea de ziarist, superiorul direct. Cu Manea Mănescu mai lucrasem, în doi, la alte materiale la CC. Nu-i cunoșteam pe Roman Moldovan, președintele CSP, și pe Nicolae Giosan, ministrul Agriculturii. Ceaușescu stabilea cu fiecare punctual pentru un capitol, îl trimitea pe respectivul la lucru, vedea ce-a făcut, vedea, mai schimba între ei redactorii capitolului, mă pune pe mine să dau un prim lustru, apoi pigulea fiecare pagină în colectiv. Până la redactarea definitivă, raportul a fost trecut prin mai multe ape, spălându-se bine de aluviuni, limpezindu-se. (...)

Ei bine, atunci, în '65, Ceaușescu era aproape un om obișnuit. Ieșise din psihologia de secretar organizatoric - resort executiv inflexibil - și nu intrase încă în cea de șef suprem. Se afla pe un teren neutru, în afara auspiciilor scaunelor. În pauze ne plimbam prin curte. Mizil spunea anecdote și radea zgomotos, contagios, cum făcea el de obicei, dând acestor promenade de pe malul lacului și din grădina nu prea îngrijită a palatului, o tentă de șuetă între camarazi. Ceaușescu se plimba în cămașă, degajat, cu un mers sprinten, de sfârlează, deși în vremea aceea se îngrășase și arăta - după expresia unui ziarist străin - ca un boxer. (...) De patru ori pe zi traversa lacul cu o șalupă. În însoțea unui ofițer și nu avea nici o pretenție să-l aștepte sau să-l conducă cineva la debarcader. (...)

Pe atunci nici soția sa nu era - și probabil, nici nu visa să fie - „Cabineta 2” și „savant de renume mondial”. Aproape nici nu se vorbea de ea, iar când o făcea cineva, apărea sub numele inofensiv, aproape

comun, aproape casnic, de „tovarășa Lenuța”. N-o vedea decât cine trecea lacul dincolo, când ea își aștepta soțul. Mai venea, din când în când Nicu, pe atunci băietandru. Am și acum în fața ochilor o scenă dintre tată și fiu. Bătușă grindina. Căzuseră lângă oboabe de gheață cât aluna. Stăteam sub o streșină a palatului și priveam rafala de gloanțe oarbe de culoare albă. Se adunau în șanțuri și apa trecea peste ele, șlefuiindu-le. Păreau gramezi de perle false, de perle metaforice, căci pe măsură ce unele cădeau, celelalte se micșorau și dispăreau. Și-a făcut și Ceaușescu apariția pe prag și s-a vârat sub streșină, lângă mine. „Asta pe unde a căzut, a pus grăul la pământ”, a monologat el. (...) Grindina s-a oprit brusc, lăsând curtea plină de băltoace și de mărgelale.

Tocmai atunci a picat, pășind alene dinspre debarcader, bine murat și descult, fiul cel mic. Nu-l mai văzusem niciodată, și am crezut că e un băiat din sat, venit cu tata sau cu mama la treabă, în curtea palatului. Ceaușescu l-a luat la zor, dumirindu-mă imediat. „Ce e mă cu tine, în halul ăsta?” Puștii s-a făcut că nu aude. A încetinit pasul până aproape de a se opri, și-a răspuns plictisit, ba chiar morocănos și puțin agresiv. „Ce vrei, mă. Ceaușescu s-a aprins spontan, parcă i-a frecat cineva un băț de chibrit pe scăfărlie. „Bă, du-te acasă că te ia mama dracului”. Puștii s-a aruncat greoi din loc, de parcă ar fi avut plumb în picioare, i-a aruncat cu lehamite un „Ce vorbești, mă”, și-a îndreptat somnambuleșt spre direcția inversă celei din care venise, demonstrând fără puțință nici unei erori, că ordinul nu avusese nici un ecou. „Bă, tu n-aiuzi ce-ți spun eu?” a mai strigat infundat după el Ceaușescu, dar privindu-l din profil mi-am dat seama că nu e nici enervat, nici supărat. „Să nu răcească” m-am vârat și eu în vorbă.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Fiica mea a fugit în Germania ca să își trateze copilul”

Ana Blundea avea 65 de ani în 1989; locuia, ca și astăzi, în satul Telui, județul Brașov. Una dintre fiicele ei fugise în străinătate, lăsând pe capul femeii doi copii mici. Ana și sotul ei se împărțeau între munca la câmpie, îngrijirea animalelor din gospodărie și încercările de a obține permisivul de a pleca în Germania, pentru cei doi nepoți. „Bărbatu-meu lucra la CFR atunci, am vrut și eu într-o vreme să mă angajez, dar nu m-a lăsat, și acum imi reproșează că nu am nici o pensie. Toată viața am lucrat pământul și,

pentru că am refuzat să ne înscriem în CAP, acum nu primesc pensie. Când se întorcea soțul de la serviciu, plecam cu toții la câmp. Aveam porumb, fân, trifoi, iar acasă creșteam boi, vacă, porci, pășărie. Dădeam lacte la stat, aveam tocmite cu luna laptele și ouăle.

Vara, urcam copiii în căruț, luam un ulcior de apă și ceva de mâncare și urcam dealul până unde aveam pământul. Nu ne-au dat terenul pe care îl aveam noi moștenire de la părinți, ne-au dat sus pe deal, unde a

fost mai rău. Lucram până cădeam jos. Când îi venea rândul să meargă la serviciu, soțul fugea la tren și mă lăsa pe deal și cu carul, la care mă chinuiam de nu mi puteam pune înjug boii, și cu copiii mici. Am trei copii: un băiat, născut în 1952, o fată născută în '46 și alta în '49. Când una dintre fete s-a dus la facultatea de franceză-română, la Iași, au vrut să o dea afară din facultate pentru că nu ne-am înscris în colectiv.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

24 iulie (Luni)
Soarele a răsărit la 5:54, a apus la 20:50
Luna a răsărit la 23:32, a apus la 12:40
Sărbătoare creștină: Sfânta Mare Muceniță; Sfântul Mucenic Ermogen

S-a întâmplat la 24 iulie 1989

• În Uniunea Sovietică a fost lansat satelitul „Cosmos-2 033”. La bordul acestuia se afla aparatul științific destinat continuării cercetării spațiului cosmic.

• O vreme neobișnuit de călduroasă, chiar și pentru această zonă, s-a instalat în zonele din estul Peninsulei Arabice. Mercurul termometrelor depășea valoarea de 50 de grade la atunci, am vrut și eu într-o vreme să mă angajez, dar nu m-a lăsat, și acum imi reproșează că nu am nici o pensie. Toată viața am lucrat pământul și,

Ramona VINTILĂ

DE-ALE GAZETĂRIEI

HOTELUL MOSCOVA DIN KIEV, GAZDA SOLIDARITĂȚII ROMÂNNO-POLONEZE

Oricum, după cum aveam să constatăm în scurtul timp petrecut în capitala Ucrainei, chercheleala mai mult sau mai puțin vizibilă era o stare nu tocmai ieșită din comun a „cioloveilor”. Am mai asistat la o scenă curioasă petrecută într-un magazin alimentar, a cărei explicație ne-a fost dată mai târziu de sora, pe care l-am întrebat cum devine cazul. La coada de la casă un cetățean a ridicat o mână. Imediat s-au ridicat și

alte. După achitarea cumpărăturilor, cetățeanul a plecat împreună cu alții trei dintre cei care ridicaseră mâinile. Șura ne-a spus că e un obicei răspândit, deoarece votca era scumpă și oamenii puneau mână de la mână ca să plătească împreună o sticlă de o jumătate de litru pe care o dădeau pe gâtlejitură în vreun parc mai retras. Dar obiceiul pământului era ca băutura să fie precedată de o îmbucătură, două, de scrumbie afu-

mată. Ceea ce ne-a lămurit și cu privire la mirosul de pescărie al berăriei de peste drum de hotelul nostru. Acolo am aflat că localnicii beau berea la temperatura ambientă, obiceiul de a o bea de la gheață neajungând pe acele meleaguri. Am încercat și noi o „berică la varice”, dar după o înghițitură am renunțat să mai bem restul din sticlă. Berea avea un gust oribil și nu din cauză că nu era rece... Auzisem multe despre apetitul

alcoolic al seminției slave, dar ceea ce știam era numai teorie. Faptele ne-au demonstrat că vorbele nu erau doar palavre. De asta ne-a convins și Sașa, un tinerel simpatic de la sectorul de relații internaționale al televiziunii ucrainene. Tibi adusesse cu el și câteva sticle de votcă Stoliciuina, făcută în exclusivitate pentru export, ea fiind de negăsit în magazinele sovietice.

(Continuare în pag. a II-a)

NICOLAE CEAUȘESCU, „DEVOTAT, DISCIPLINAT, INTELIGENTĂ VIE“

(Urmare din pag. 1)

La prefectură n-am dat nici o declarație, după câteva zile am fost trimis la Consiliu de război și de acolo la închisoarea Jilava unde am stat până în februarie 1942. În timpul șederii la Jilava obținând posibilitatea să merg la Spitalul Militar pentru repararea danturii am făcut o mare greșelă mergând împreună cu o tovă la o casă tehnică care erau nește cunoscuți de ai noștri.

În 1942 februarie am fost trimis la închisoarea Caransebeș. Aici am fost sancționat cu un vot de blam pentru greșeala menționată mai sus.

În august 1943 m-am eliberat și am fost trimis în lagăr unde am stat până în august 1944. M-am eliberat pe la 5 august cu ocazia unei Comisii de eliberare. Am fost eliberat în urma eforturilor depuse pentru ca să ne eliberăm cât mai mulți.

Am ieșit împreună cu Popa și Preoteasa Grigore. Am găsit după câteva zile legătura cu mișcarea prin Pătrașcu, dar n-am fost puși încă niciunul la muncă până la 23 august. După 23 august am fost dat să muncesc la tineret.

Caracterizări

Pt. Tov. Tina Ceaușescu
Cismar, 28 ani, în UTC din 1934, devotat, disciplinat, inteligentă vie, nu are o atitudine tovarășească, este ironic, încrezut, dorința de a se evidenția, ridicat politiceste. Cu metoda de comandă a mai. Lichidat, independent în muncă și se poate orienta singur, spirit organizatoric nu suficient de dezvoltat, dar face mari progrese, a ridicat mult munca în Sectorul Galben, este puțin personal, ajută la creșterea oamenilor, este energic, metoda în muncă încă slabă, spirit critic și autocratic în dezvoltare. Curajos, vigilență slabă, spirit de inițiativă, spirit colectiv în creștere, morală sănătoasă, element cu mare perspectivă.
București, 20 dec. 1945.
Semnătură indescifrabilă
+ am lichidat mult cu această slăbiciune. (intervenție în text aparținând lui Nicolae Ceaușescu, - n.r.)
(ss) Ganea

Declarație
„Subsemnatele: Eufrosina Iordache, fosta secretară a tov. Câmpeanu secretarul Regional Dunărea de Jos și responsabilă cu munca tehnică la secția organizatorică a regionalei timp de un an și subsemnata Florea Alexandrina fostă la Regionala Dunărea de Jos cu munca la eliberarea carmelor de membru, am fost chemate la CC secția organizatorică la data de 1 iulie 1946.

Ținând seamă de faptul că suntem membre de partid și trebuie să dăm dovadă de disciplină, am venit fără a obiecta ceva în sensul că am avea familie acolo și că aici ne-ar veni greu singure.

Am început munca la secția organizatorică (secretariatul tov. Miron) și am fost trimise de secția respectivă să locuim la tov. Ceaușescu Neculai membru în CC, până când ni se va găsi casă de către secția administrativă respectiv tov. Panțușă.

Tov. Ceaușescu are 3 camere de locuit, afară de bucătărie, baie și un hol mic, așa încât cred că era posibil să stăm și noi într-o cameră (cea mai mică), până când vom avea casă, mai cu seamă că tovul Ceaușescu nu locuiește acasă, el venind la București periodic pentru timp de două-trei zile.

Tovul Ceaușescu venind într-un timp de la Constanța pentru 3 zile, a găsit la mine (Eufrosina Iordache) 2 delegații ale tov. Barcari

Emil Bodnăraș și Leontin Sălăjan au fost printre „grelii” Partidului care l-au susținut pe Ceaușescu în funcția de secretar general. FOTO: Arhivele Naționale

T. membru în Comitetul Regional și Vasiliu M. membru în comitetul județean Covurlui, cari fuseseră la București în interes de muncă acum două luni și a căror delegații se găseau la mine, pentru că eu le strângeam la regională și, cu plecarea mea la București, am neglijat să le mai pun la dosarul respectiv, ele rămânând la mine până în ziua de azi. Tov. N. Ceaușescu ne-a chemat seara la el în sufragerie și a început să ne pună diverse întrebări, pentru a ne determina să spunem că a fost cineva la noi, în timpul cât el a lipsit împreună cu soția sa de data aceasta! Noi neștiind nimic despre aceasta, natural că am negat de la început. El însă ținând seamă de delegațiile acelea, ne-a spus că portarul l-a informat că la noi au fost doi oameni cu care noi am fi dormit în patul lui și că dovadă are și delegațiile lor! Cu toate protestele noastre, el a rămas cu impresia, că într-adevăr aceștia au fost la noi în timpul cât el n-a fost acasă, fără ca să cerceteze mai bine delegațiile și să se uite cel puțin la data când erau eliberate și expirate chiar aceste delegații!

Reese deci, că tov. Ceaușescu ne-a acuzat de fapte imorale, atât pe noi, cât și pe membrul comitetului regional tov. Barcari și membrul comitetului județean tov. Vasiliu, fapt care se poate cerceta oricând că nu este adevărat!

În această direcție, cerem a se da referințe de la regionala Dunărea de Jos unde suntem foarte bine cunoscute de mai bine de un an, pentru a se vedea că nici nu poate fi vorba de niște imorale, așa cum a remarcat tov. Ceaușescu.

După toată această discuție, ne-a pus în vedere să ne mutăm, ca și cum aceasta depindea de noi și nu de CC care nu ne putea găsi casă imediat.

Tov. Ceaușescu plecând la muncă la Craiova, a rămas soția sa tov. Lenuța Petrescu de la Județeană Ilfov, care avea două chei la ușă și cu toate acestea nu ne dădea nici una, crezând că noi nu știm că ea mai are o cheie. Am așteptat patru seri la rând până la 11, 10 seara ca ea să vină. Stăteam pe scări și lumea se lega de noi. Dacă veneam sus în hol, vecinii ne invitau înăuntru, foarte mirați văzând că stăm ore întregi pentru a o aștepta pe Lenuța și în același timp făcându-

și diferite păreri despre felul cum se tratează comuniștii între ei. Toate aceste scene care ni se făceau, luau caracterul unei proprietăți care face mizerie chiriașilor, pentru a-l lăsa casa liberă. Într-un timp, tov. Ceaușescu a venit de la Constanța, nu a găsit pe nimeni acasă, a intrat înăuntru (el având altă cheie) și a incuțat camera care dădea în baie. Asta era într-o vineri ziua și ei au venit împreună acasă apoi tocmai luni, deci după 3 zile, în care timp noi nu ne-am putut folosi de baie și nici măcar de closet, în ziua de et. 6 și neavând posibilitatea de a merge în altă parte.

Duminică seara de obicei nu se dă mâncare la cantină și noi ne găteam câte ceva acasă. Tov. Lenuța a plecat de acasă, n-a venit deloc decât a doua zi și pentru a nu-i consuma aragazul probabil, a incuțat bucătăria și n-am avut unde găti absolut nimic, așa că n-am avut ce mânca.

Ieri 1 iulie tov. Lenuța a venit la noi și ne-a spus că ea, a doua zi, face curățenie în toată casa și că noi trebuie să ne mutăm imediat, că doar casa ei nu e grajd și că nu mai poate primi pe nimeni în casă. Deși am căutat să-i explicăm cum stă situația, ea a spus: că nu o interesează, cine ne-a adus aici, n-are decât să aibă grijă, fără a ne ține însă la ea în casă.

I-am arătat că nu aveam posibilitatea să ne mutăm imediat, dar ea a venit astăzi dimineață pe la ora 4:00 și ceva și ne-a spus să ne sculăm să ne strângem toate lucrurile, că ea începe curățenia și le dă afară. Am strâns totul, am plecat la muncă la CC iar ei i-am spus că dacă telefonează cineva la ea la județeană și întreabă de noi, să-i spună că noi am plecat la Galați.

Am crezut că se va sesiza de aceasta și ne va întreba de ce plecăm fără a anunța CC dar ea nici nu s-a gândit la asta și a spus că dacă va fi întrebată, va spune că am plecat la Galați.

Noi am mers mai târziu, am luat lucrurile și le-am dus în altă parte.
Eufrosina Iordache
Florea Alexandrina
2 iulie 1946”

DE-ALE GAZETĂRIEI

Hotelul Moscova din Kiev, gazda solidarității româno-poloneze

(Urmare din pag. 1)

Într-o dimineață, Sașa, omologul meu de la televiziunea locală, a venit să ne la spre unul dintre locurile de filmare, prilej cu care a observat stocul de vodcă al lui Tibi, pe care acesta intenționa să-l comercializeze, fie să-l ofere ca o atenție, dacă era cazul. Nu apucase încă să facă nici una, nici alta. Seara, pe la ora 11:00, ne-am trezit la hotel cu Sașa, care era într-o prunță stare de euforie și care a intrat direct în subiect. Voia și el o dușcă de Stolnicina. Tibi a dat cepta la distică și a umplut, cam pe un seft, unul dintre paharele de apă. Sașa i-a luat sticla din mână și a turnat vodcă până la marginea superioară a paharului, după care a dat pe gât conținutul dintr-o singură sorbitură. Vorba vine sorbitură, pentru că am văzut ceea ce nu mai văzusem niciodată până atunci și nici după aceea. Sașa își dăduse capul pe spate și, fără ca paharul să-i atingă buzele, a turnat vodcă direct pe gât, aceasta ajungând în stomac aparent fără ca Sașa să dea vreun semn de îngheț. Dea dreptul cum de a reușit așa ceva.

Toate aceste „performanțe” au pâlț în comparație cu ceea ce mi-a fost dat să văd tot în hotelul nostru și tot de la semniția slavă, de data aceasta fiind vorba de polonezi. Renumele acestora în privința virtuților babei care cu nimic mai prejos decât cel al fraților ruși, ucrainieni și cine o mai fi fost pe acolo. Ba, dimpotrivă, susțineau unele guri rele, căora înclin să le dau dreptate după cele văzute la hotelul Maskva. De regulă, echipa de televiziune era cazată într-o singură cameră. Atunci fuseserăm amplasat la etaje diferite, fiecare dintre noi având propria cameră. Într-o dimineață, Tibi mi-a sunat la telefon și mi-a spus să cobor la etajul lui ca să văd una nevăzută. Și într-adevăr, așa ceva nu mai văzusem. Nici eu, nici Tibi, care avea antecedente serioase în această privință. În fața a trei camere, lipite de cea a lui Tibi, erau stivuite câteva zeci de sticle goale de vodcă poloneză. Tibi mi-a spus, cu o oarecare invidie, că vecinii săi cheuseră toată noaptea.

Cu oarecare invidie pentru că Tibi era un băiat de viață, fiind sufletul oricărei petreceri. În plus, el avea o deosebită rezistență la băutura. În fine, am plecat la treaba noastră. A doua zi aveam planificată o filmare mai laborioasă și vorbisem să plecăm

mai devreme. La ora 8:00, la-1 pe Tibi de unde nu-! În holul unde ne întâlneam de obicei ca să plecăm la treabă nu era, la telefon nu răspundea, nici la bătăile de la ușa camerei sale. În schimb, din una dintre camerele ocupate de polonezi, despre care aflasem între timp că erau echipajul avionului care făcea curse între Varșovia și Kiev, nu apucase încă să facă nici una, nici alta. Seara, pe la ora 11:00, ne-am trezit la hotel cu Sașa, care era într-o prunță stare de euforie și care a intrat direct în subiect. Voia și el o dușcă de Stolnicina. Tibi a dat cepta la distică și a umplut, cam pe un seft, unul dintre paharele de apă. Sașa i-a luat sticla din mână și a turnat vodcă până la marginea superioară a paharului, după care a dat pe gât conținutul dintr-o singură sorbitură. Vorba vine sorbitură, pentru că am văzut ceea ce nu mai văzusem niciodată până atunci și nici după aceea. Sașa își dăduse capul pe spate și, fără ca paharul să-i atingă buzele, a turnat vodcă direct pe gât, aceasta ajungând în stomac aparent fără ca Sașa să dea vreun semn de îngheț. Dea dreptul cum de a reușit așa ceva.

mofturos decât mine, nu a reușit performanța mea involuntară. Încă din vagonul restaurant am avut primul șoc. Pâinea era atât de neagră, încât îți suprima automat orice apetit, oricât de flămând ai fi fost. Cum, totuși, ea era mâncată fără probleme de băștinași, m-am aventurat să o gust. Surpriză! Era o pită gustoasă, pe care n-am mai evitat-o de atunci. Până la călătoria de întoarcere, când, tot în vagonul restaurant, pâinea oferită, la care se deschide după un timp și îl zăresc pe Tibi la mare prietenie cu vreo patru cubutași, deși nu știa o boabă de poloneză, iar aceștia nu se deranjau să vorbească altceva decât limba natală. Vodca îi înfrâșe în asemenea măsură încât nu mai era nevoie de vorbe pentru a se înțelege. Tibi avea treabă cu unul mai corpulent, cel mai cherchelit dintre ei, pe care-l luase în brațe și-l trăgea spre baie. Văzându-mă, mă chemă să-l ajut să-l bage pe individ sub duș, pe motiv că așa era sefu și că dacă nu se trezește o să pice avionul pe care-l va pilota peste câteva ore. Am încercat să-l scot pe Tibi din cameră, dar n-am avut nici o șansă. În cele din urmă, Tibi, care era un băiat voinic, a reușit să intre sub duș împreună cu polonezul, și, așa îmbrăcați cum erau, a dat drumul la apă. În câteva secunde erau ciuculete amândoi. Fericit acum că salvase viața pasagerilor, Tibi a acceptat să-și părăsească amicitia de pahar și să vină la el în cameră. Bineînțeles că ziua de filmare era ratată. L-am lăsat să doarmă, după ce i-am atârnat costumul la uscat. Mai târziu, când i-a mai trecut mahmureala, am ieșit pentru o plimbare. La recepție ne întâlnim cu polonezii, care își așteaptă notele de plată și se pregăteau să plece la aeroport. Erau vreo 15. Printre ei și cheflii de dimineață. Unul dintre ei era atât de beat, încât cei doi care-l susțineau în poziție verticală se străduiau serios să-l ducă la bun sfârșit sarcina. Ceilalți, adică echipajul care urma să piloteze avionul, după cum am dedus, erau perfect trezi. Cum în ziua următoare n-am aflat să fi picat vreun avion, ne-am liniștit că lucrurile s-au terminat cu bine. Probabil că oamenii aveau o diviziune a muncii – a băuturii adică – riguros planificată în așa fel încât treaba să nu sufere.

Pentru că veni vorba de cele ale gurii, trebuie să vă spun că m-am întors acasă cu vreo trei kilograme în minus. Tibi, care era mult mai puțin

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Doi cu sapa, trei cu mapa

Din agenda Elenei Ceaușescu nu reiese că și la Neptun s-ar fi sărbătorit acea zi. Reapărușe de ieri și Poliana Cristescu. Oriunde s-ar fi aflat însă Ceaușescu, fluxul telegramelor cu angajamente și raportări de succese își mențineau debitul constant. La grâu, chiar și județele neînregistrate cu soluri de mare fertilitate – ca Botoșani, Satu-Mare, Cluj și Bacău – raportaseră producții de peste 8.000 kg la hectar.

Regia unor asemenea succese includea și „mobilizarea” activiștilor de partid pe tarla și a milițienilor pe drumurile agricole. Față de numărul „organizatorilor”, mecanizatorii și cooperatorii erau în inferioritate.

Mai mult și mai bine de multe ori

Sub conducerea lui Nicolae Ceaușescu, românul trăiește mai bine, în toate felurile. Uneori, mai bine de sute de ori. Astfel, scriu ziarere, față de 1965, în 1989: producția agricolă a crescut de șase ori; retribuția medie de 3,3 ori; venitul național de 33 de ori, iar producția industrială de 120 de ori. S-au construit 3,3 milioane de apartamente, iar în proces de învâlmânt a ajuns să fie cuprinsă 25% din populația țării.

ARTICOLUL ZILEI

Alamogordo

Oamenii au, firesc, pornirea de a universa doar evenimentele plăcute și de a face totul pentru ca să le uite ori să le ignore pe celelalte. Uneori însă, în pofta sentimentelor, aducerea amintirii de întâmplările din a doua categorie se impune. Este și cazul împlinirii, zilele trecute, a 44 de ani de la prima explozie-experiență cu arma nucleară. Pentru că cele petrecute la jumătatea lui iulie 1945 la Alamogordo, în deșertul New Mexico (SUA), a constituit debutul erei atomice, în cadrul căreia un loc important îl ocupă experiențele cu arma nucleară.

Evident, aceste experiențe sunt dăunătoare și periculoase pentru omenire în primul rând pentru legătura lor directă cu cursa înarmărilor nucleare, a cărei parte componentă sunt. Testele stimulează puternic cursa înarmărilor atomice. Ca

FOTO: Arhivele Naționale

Rubiconul „păturii sociale”

În 15 iulie fusese startul admiterii în învățământul superior. După ani de meditații, cohorte de absolvenți de liceu își încercau șansa de a trece Rubiconul ce separa „pătura” intelectualilor de „bază”. Locurile erau puține, la unele specialități, ajungându-se la câte 40 de candidați pe câte un loc. Luate cu asalt erau Dreptul, Medicina, Filologia. Lucrările se corectau și corectau de comisii duble, iar rezultatele admiterii țineau în suspans prelungit candidații, părinții și rudele, care așteptau un „specialist” în familie ori doreau cu ardoare continuitatea tradiției de intelectuali.

„Dacă bunicii noștri se grozăveau cu Bacalaureatul lor de altădată din vreo șapte materii, astăzi, un examen de admitere, deși numai din două sau trei materii, a ajuns o probă mult mai dificilă”,

descria momentul Pascu Balaci, corespondentul de Bihor al revistei Flacăra. „O concurență ridicată îndărjește pe temerari și inhibă pe cei mai slabi de inger.”

Student la Artă

Cum într-o economie centralizată numărul locurilor la admitere era corelat cu estimările producției, în anii '80 cei mai puțini studenți aveau institutele de artă. Institute de artă teatrală și cinematografică erau două în România – la București și la Târgu-Mureș (secția în limbă maghiară). Conservatori și institute de artă plastică funcționau la București, Iași și Cluj-Napoca. Locuri erau sub zece în fiecare centru, la fiecare specialitate, iar candidații... cu miile. La institutele de artă plastică, bunăoară, admisi erau în fiecare centru universitar doar câte trei-șapte studenți în fiecare secție – pictură, sculptură, grafică, design industrial și vestimentar.

La „Arte” mai țineau „pilele” la probe deschise de aptitudini. Așa au sfârșit generațiile de aur ale actorilor în promoții cu odrasle de demnitari, directori de teatre și case de producție.

Secretul secretului

Cronica cinematografică din Flacăra a fost dedicată de Horia Pătrașcu filmului „Secretul... armei secrete”. Este un basm filmul lui Tatos? – (se) întreabă criticul. Este o parodie? Este un film revistă? Sau este o comedie?

Nimic și căteva din toate acestea, conchide „secretos” cronicarul. Laudă însă (global) „distribuția de zile mari”: Victor Rebengiuc, Mircea Dăianu, Carmen Galin, Mișcă Popescu, Horațiu Mălae, Dem. Rădulescu, Emilia Dobrin-Besoiu, Manuela Hărăbor.

Lavinia BETA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Dar eu citesc în el altceva, o licărire plină de lubricitate, ceva impur care mă face să-l trimit acasă cu o anume răceală politicoasă.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 262

În parc la Bistrița o fanfară cântă duminică după-amiază valsuri, mazurci, poloneze, sârbe ș.a.m.d. O mulțime de lume, de toate vârstele. Pe fețele celor mai în vârstă, o bucurie difuză, dar și destul de intensă – parca ar fi fost „pe vremea imperiului”. Când s-a cântat „Marșul lui Radetzki”, aplauzele au izbucnit spontan la începutul cântecului, l-au însoțit discret, pentru ca, în final să izbucnească neașteptat de puternice. Nostalgia Imperiului pare să fi rămas încă importantă la peste 70 de ani de la decesul său și la mai bine de 40 de „nou regim”. Lucrul mi se pare normal – Imperiul clădise un sens al sociabilității echilibrat ce începuse să se piardă încă înainte de război, dar al cărui „gust” nu s-a putut pierde integral. Ceea ce produce, cred, nostalgie, nu e atât sentimentul puterii care nu mai este, ci cel al etichetei. Societățile în care eticheta funcționează, în care politețea este intens formalizată, au ceva protegitor pentru individ, indiferent de treapta socială pe care se situează. Eticheta te apără de abuz dar, mai ales, de grosolănie. Nu doar „tovarășismul” de sorginte bolșevică a impus grosolănia, dar și – în limite mai tolerabile – „camaraderia” de tip american. În fond, o dată cu valsul a murit o întreagă lume. O lume ce poate încă trezi nostalgiile chiar și celor care nu au cunoscut-o direct! De unde se vede, o dată mai mult, că forța culturii poate fi mai puternică decât „cultul forței”!

Liviu Antonesei, Jurnal din anii ciuemei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontană, Iași, Polirom, 1995, p. 87-88

În București zilele se scurgeau într-un ritm monoton care numai din când în când era întrerupt de „evenimente” organizate oficial, ca de exemplu Târgul Internațional București sau „senzații” artificiale, precum arestarea directorului restaurantului „Orizont” pentru delapidare. În ziare a început o propagandă stridentă și plictisitoare în legătură cu pregătirea congresului PCR. Făceam zilnic revista presii, traduceam din Știința articole în care se critica economia de piață și teoria de deideologizare, compuneam niște corespondențe anonime. Impresia generală, în comparație cu anterioara mea viză în țară din 1987, a fost deosebit de apăsătoare: magazine pustii, privirile disperate ale femeilor, injuriile pensionarilor la cozi.

Nikolai Morozov, Corespondentul agenției TASS care o văzută totul, București, Editura Fundației Culturale Române, 2002, p. 20

ZI ANIVERSARĂ: 24 DE ANI DE LA CONGRESUL CE-A CONSFINTIT COMPLOTUL „ALEGERII” LUI CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

S-au ridicat «contra» Drăghici și Ceaușescu. Ceilalți n-au spus nimic. (...) Ceaușescu nu și-a motivat împotrivirea în nici un fel. Drăghici a spus că nu e bine să facem ceva înainte de moartea lui Dej. Deoarece promovarea lui Apostol în funcția ce-i permitea să fie trecut direct în fruntea partidului ar fi un semn, pentru Dej, că abia așteptăm sfârșitul lui, ceea ce i-ar grăbi moartea. (...) Așteptam un ajutor de la cineva. În primul rând de la Apostol, care știa că toți au trecut pe la Dej cu această discuție, că Dej însuși a inițiat-o și că n-avea nici un rost așteptarea. Dar nimeni nu a spus nimic. Atunci mi-am dat seama că lucrurile nu mai sunt simple, așa cum crezusem la început. Mi-am dat seama că se deschide lupta pentru putere. Mi-am dat seama și că mai tinerii Drăghici și Ceaușescu sunt cei care doresc mai tare puterea și că sunt în stare de multe pentru a o avea. Ceilalți păreau indiferenți. Dacă nici unul dintre cei vechi nu avusesse nimic de obiectat la votul de împotrivire al celor mai tineri, pentru mine era clar că nu vor putea stăvilii – și poate nici nu vor încerca – manevrele lui Drăghici sau Ceaușescu pentru a ajunge la putere. Din nou m-am gândit la pericolul rusesc și un asemenea gând trezea imediat ideea că în nici un caz Drăghici nu trebuia să ajungă la putere.

Actul 3: Manevre de culise și trădarea lui Maurer

Neimplicat în problema succesiunii, dar bun cunosător al persoanelor, Alexandru Bărlădeanu a „investigat” după aceea manevrele de culise dintre momentele descrise anterior și alegerea lui Ceaușescu. În 1996 mi-a relatat următoarele. „I-a promis Ceaușescu lui Drăghici (n.n.) că va fi a doua personalitate în partid. Asta o știu de la Apostol. O confirmă și faptul că Drăghici a fost mutat de la Interne și făcut secretar

Gheorghe Apostol, numit de Gheorghe Gheorghiu-Dej la conducerea Partidului, ajuns ambasador în Argentina în anii '80, „nemurit” de un admirator artist împreună cu soția Adriana FOTO: Arhiva personală Gheorghe Apostol

al CC. (...) Lui Chivu i-a promis că-l va promova președinte al Consiliului de Stat. Postul era vacant prin moartea lui Dej. Tot de la Apostol știu că a fost Chivu cu o seară înainte pe la el pe-acasă să-l întrebe dacă, atunci când va fi în fruntea partidului, va menține și funcția aceea. Iar Apostol i-a răspuns că va face ce va hotărî Biroul Politic. Se vede că, înainte, Ceaușescu i-o garantase lui Chivu. S-a ținut de cuvânt. O vreme. În felul acesta Biroul Politic s-a împărțit în două grupe egale: de o parte – Apostol, Maurer și Bodnăraș, de cealaltă parte – Ceaușescu, Drăghici și Chivu. Și în acea clipă a trădat Maurer.”

Actul 4 : „Oitele au mers după măgar...”

Urmărim în continuare relatarea personalajului principal Gheorghe Apostol: „După moartea lui Dej, m-am dus la Comitetul Central și în biroul lui Ceaușescu erau prezenți Maurer și Chivu Stoica. Întreb: «Ce

faceți aici?». Ceaușescu îmi răspunde: «Am hotărât să rezolvăm problema conducerii». «Cum?, zic eu. Voi trei hotărâți problema conducerii? A fost vorba să ne întâlnim cei șase și să discutăm problema conducerii». Ceaușescu zice: «Nu mai este timp. Trebuie să vină delegații pentru funeraliile lui Dej. (...) Și am mers la Biroul Politic, acesta fiind convocată de ei. (...) Maurer a început: «Tovarăși, consultându-mă cu un grup de tovarăși mai vechi (...), soluția pe care o propunem este ca tovarășul Ceaușescu să fie ales prim-secretar». (...) N-a mai mișcat nimeni. Nu s-a pus la vot cine este pentru, cine este contra, cine se abține. (...) Tăcerea a fost considerată de Maurer drept acord al Biroului Politic la propunerea sa. Apoi am plecat la plinara Comitetului Central, convocată tot de acest grup...”

„Lucrurile au curs după aceea în cascadă, a concluzionat Alexandru

Bărlădeanu. Au fost întâi cei șase din Biroul Politic, după care Biroul Politic în întregul său, cu membrii supleanți, care au confirmat alegerea. În sfârșit, oitețele au mers după măgar. Comitetul Central în unanimitate.”

Iar la 19-24 iulie 1965, unanim în confirmarea alegerii a fost și plenul Congresului al IX-lea al PCR.

Actul 5: Preambulul la deznodământul final

În 1966 a murit Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate – de funcția și simpatia căruia orice succesor la putere lua seama – alt fost mare prieten cu Ceaușescu.

În 1968, Ceaușescu „s-a scăpat” de bunul complice și amic Alexandru Drăghici, învinuindu-l de crimele în lupta pentru putere dusă de Dej. Mai înainte cu câteva zile, Ienuta Ceaușescu se certase, în public, cu cea mai bună prietenă, fosta ilegalistă Marta Drăghici (Csiko). Nevestele, fără

Prietenia cuplului Ceaușescu cu familia Drăghici (Marta și Alexandru, în centrul fotografiei) i-a facilitat „Celui mai iubit fiu al poporului” promovarea în fruntea PCR

funcții politice pe-atunci, mai că nu se păruiseră într-un restaurant pe tema reorganizării administrativ-teritoriale a României fără o regiune autonomă maghiară.

În 1969, Ceaușescu l-a demis pe Apostol din conducerea partidului, învinuindu-l de purtări imorale. În 1972 se spune că „a fost sinucis” Chivu. Și tot așa, unul câte unul, au fost coborâți ceilalți de la vârful puterii. Iar povestea „alegerii” lui Ceaușescu a fost zăvorâtă în tainele secretului de partid.

În 1988, departe de țară, Apostol i-a povestit ziaristului Aristide Buhoiu cum fusese „ales” Ceaușescu. N-a fost de acord cu precizarea sursei, trecând relatarea în seama unui anonim prieten de-al lui Chivu Stoica.

Între timp, istoria partidului fusese rescrisă în punctele esențiale. Noua garnitură de demnitari promovată de Ceaușescu n-avea habar

de trecutul partidului pe care ziceau că-l conduc. Relevant în acest sens e episodul relatat în memoriile sale de Silviu Curticeanu, ultimul șef al Cancelariei CC al PCR despre scrisoarea lui Apostol către Ceaușescu. Frapat de tonul dur al scrisorii – din care aflase și Curticeanu cum fusese „ales” Ceaușescu – se aștepta la furia destinatarului. A asistat însă surprins de comentariile vesele la lectura ce i-o făceau soții Ceaușescu. În scrisoare, relatează Curticeanu, amintind rolul jucat de Maurer, Apostol îl numea „sforar” și „escroc politic”, spre marele amuzament al Ceaușeștilor. „Sunt convins că în memoria celor doi a intervenit o suprapunere între rolul adevărat jucat de Maurer și festa ce i-au jucat-o ei prin înălțarea lui ulterioară din funcție. (...) La sfârșitul discuției, Ceaușescu a conchis sec: „Apostol a fost un om slab, nu l-a vrut nimeni, pentru că ar fi rămas la

remorca «ălor» și «ar fi dus țara de răpă». Ca întotdeauna, Elena Ceaușescu a avut un limbaj mult mai «savant»: «Porcul, bețivul, curvarul, n-a fost nimic de capul lui niciodată».”

În iulie 1989, cu Nicolae și Elena Ceaușescu erau pline toate ziarele. Despre ceilalți protagoniști – ca și cum n-ar fi existat vreodată – nu amintea nimeni.

În vremea aceea, Apostol cerea clemență ca semnatar al „scrisorii celor 6”. Maurer trăia în enclava de lux a reședințelor sale din București și Neptun. Foștii prieteni Marta și Alexandru Drăghici se resemnasera în anonimul de pensionari ilegaliști.

Doar în finalul deznodământului, complicea Elena Ceaușescu – ori poate chiar inițiatorea complotului „alegerii” – va declara deschis: împreună „am luptat”, vom muri împreună. **Lovinia BETA**

Ceaușescu cel Bun

(Urmare din pag. 1)

„Răcește pe dracu”, a pus el capăt micii întâmplări, aplecându-se și mai luând în palme câteva bobite de gheață pe cale de dispariție. Nu putea să evite această, cam penibilă, cam compromițătoare altercație cu puștil, din care rezulta clar că fiul nu dă doi bani pe rațiunile lui de tată „exigent” și că autoritatea sa în familie e cam egală cu zero? Ba putea. Dar nu simțea nevoia să apară altfel decât era în realitate. Nu avea încă orgoliul ultimului cuvânt. Nu se născuse încă în el tiranul. (...)

N-am putut să nu-l compar, ca șef de colectiv redacțional, cu predecesorul lui în respectiva calitate, Leonte Răutu. Cu acela, când lucați, parcă zidea o mânăstire sub mână fatală a meșterului Manole. Tot ce construiau azi cu migală, cu suflet, chiar cu inspirație, mâine se prăbușea cu un castel de cărți. Te cuprindea, până la urmă, sentimentul zădărniceii. De ce să te mai omori? Orice-ai fi făcut, tot se irasea. Munca devenea apăsătoare, fără spor și fără certitudinea validării ei oficiale. Dar nu numai Răutu îmi cășunase asemenea insatisfacție în activitatea de construire a documentelor. Ceau-

șescu însuși lucrase așa înainte. Sau aproape așa. Pe la începutul anilor '60, cred, cu prilejul nu știu cărui Congres studențesc, Ceaușescu a primit chiar în Ajun, seara, sarcina pregătirii unei rezoluții-apel. Se înțelege în ce criză de timp a intrat, ținând seama că pe atunci documentele se moșeau săptămâni și luni. Ne-a convocat în seara aceea pe Ion Iliescu, președintele organizației naționale a studenților, pe Aurel Duma, adjunctul secției de propagandă, răspunzător pe presă, și pe subsemnatul, care nu știu dacă mai eram redactor-șef la Scinteia Tineretului sau trecusem director general la Agerpres. Materialul nu trebuia să fie mare, dar Ceaușescu nu prea avea o idee clară despre conținutul lui, băjbăia. Crezusem că în câteva ore terminăm, dar la miezul nopții nu aveam incroptit încă nimic valabil. A întrerupt și a comandat masa. Ceva cu totul nou pentru mine: o masă în sediul CC, în cabinetul puternicului și temutului secretar organizatoric.

Dumitru Popescu, Memorii transfigurată, Elefanții de porțelan. Scene și personaje în umbra Corținei de Fier, Editat de „Match București”, pp. 15-21

RADIOGRAFII CULINARE

Prăjitură galbenă sau la găleată?

Duminica era zi de prăjitureală. Se adunau pe masa din bucătărie toate ingredientele puse la păstrare de-a lungul săptămânii. Ouă și lapte de la țară, făină, unt (în cel mai fericit caz, dacă nu, mergea și margarina) și mirodennii, dintre care stafidele trebuiau păzite cu strânsnicie ca să nu dispară ca prin minune. Se pregătea o cantitate impresionantă de dulciuri, cât să ajungă pentru doi copii pofcioși timp de cinci zile de școală. Se luau la pachet direct din... găleată. Aceasta era cea mai eficientă și ingenioasă metodă de a păstra prăjiturile sau fursecurile. În loc de capac se folosea un șervet de bucătărie sau un prosop mai subțire și se urmărea cu mirare nedismulată cât de repede se golea găleata. E drept că multe dintre prăjituri ajungeau la prietenii din fața blocului, în așa-numitul troc în care se schimbau câteva prăjituri cu gem de regulă cele mai întâlnite, gemurile fiind ingredientul de bază al sandvișului de dimineață) cu una din beza sau cremă.

De cele mai multe ori însă, duminica se făceau fursecuri. Erau ușor de preparat, nu foarte costisitoare și puteau fi ținute o vreme îndelungată (așa scria în cartea cu rețete, în viața reală de zi cu zi nu prea mai apucau vinerea). Se făceau din unt, multe ouă, zahăr, lapte dulce fiert, praf de amoniac, zahăr vanilinat și făină cât cuprinde. După ce se frecau bine ouăle cu zahărul se puneau untul freat spumă, laptele și

de-abia la sfârșit amoniacul și făina. Se obțineau un aluat nu foarte tare, care era lăsat să se odihnească cam vreo 30 de minute, cât să fie verificate temele copiilor pentru a doua zi. Se întindea pe planșetă o foaie de aluat și de aici începea distracția. În funcție de dorințele copiilor (chiar și fursecurile trebuiau să se supună tendințelor și modelor) se făceau rotunde, triunghiulare, pătrate, romburi (când au fost în sfârșit descoperite cărțile de joc, cele adevărate). După ce se scoteau din cuptor, se puneau gem pe unul dintre fursecuri, se suprapunea cu un altul și se obțineau ceea ce puteau fi numiți bis-cuiți. Cel mai bun era gemul de zmeură sau de afine, iar cel mai exotic cel de smochine pe care ni-l făcea cadou o rudă mai îndepărtată ce stătea la Mangalia și avea un smochin în curte. În loc de gem, se mai făceau creme din nuci sau lămâie, cacao sau ciocolată.

Dintre toate fursecurile, cel mai mult au făcut senzație „ochelarii”. Se făceau suluri subțiri din aluat și se modelau în formă de ochelari. Se ungeau cu găbenus de ou, se puneau în cuptor și apoi direct în găleată. La început mai mici, au devenit ușor-ușor mai mari, ca să facă față unei noi curiozități. Prin lentilele lor invizibile se vedea lumea cu totul altfel, spre invidia copiilor mai mici care nici nu visaseră la ochelari comestibili. Pentru o vreme ei au stărnit invidia colegilor sau a prietenilor, chiar mai mult decât prăjiturile galbene.

Simona CHIRIAC

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

10,9 LEI

www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

